

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ
ΤΗΣ 25ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ
(Παρασκευή 21. 3.2014)

Μακαριώτατε Δέσποτα,
Σεβασμιώτατε Άγιε Κίτρουσ καί Κατερίνης,
Θεοφιλέστατε Άγιε Αρχιγραμματεῦ,
Θεοφιλέστατε Άγιε Σαλώνων,
Ἐλλογιμώτατοι,
Κύριε Πρόεδρε,
Σεβαστοί Συμπρεσβύτεροι,
Άγαπητοί ἐν Χριστῷ φίλοι,

Μέ ιδιαίτερα αἰσθήματα εὐχαριστιῶν καί τιμῆς, βρίσκομαι σήμερα στήν Μεγάλη Αἴθουσα τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Συνοδικοῦ Μεγάρου, ὡς ὁ ὁμιλῶν, διά τήν ἐκφώνηση τοῦ Πανηγυρικοῦ Λόγου τῆς Ἐπετείου, τῆς λαμπρᾶς Ἐορτῆς τῆς 25ης Μαρτίου, μέ τήν εὐλογητή παρουσία πρωτίστως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μας καί κατόπιν ὄλων τῶν ἀδελφῶν, Κληρικῶν καί λαϊκῶν, μετά τῶν ὁποίων, ἐπί 14 συναπτά ἔτη, μοῦ παραχωρεῖται τό προνόμιο νά συνυπηρετῶ εἰς τήν διακονία τοῦ καθήκοντος τῶν δράσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Συνήθως, καί δικαίως, ὁμιλοῦμε ἐκτενῶς γιά τό μέγα γεγονός τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, κατά τό ὁποῖο *«Ἀπεστάλη Ἄγγελος Γαβριήλ, οὐρανόθεν ἐκ Θεοῦ, πρὸς Παρθένον ἀμόλυντον εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας Ναζαρέτ, εὐαγγελίσασθε αὐτῇ, τοῦ ξένου τρόπου τήν σύλληψιν»* (ιδιόμελο στιχηρό λιτῆς).

Ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος στήν ἀναγγελία τοῦ Ἀγγέλου *«... πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπί σέ καί δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διό καί τό γενόμενον ἅγιον κληθήσεται Υἱός Θεοῦ...»* (Λουκ. 1, 35), ἀποκρίνεται μέ ἀφοπλιστική ἐμπιστοσύνη λέγοντας *«... ἰδοῦ ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατά τό ῥῆμα σου ...»* (Λουκ. 1, 38).

Ἡ ἀπόκρισή της αὐτή, ὡς γέννημα τῆς προαιρέσεώς της, ἀποτελεῖ νίκη τῆς οἰκουμένης καί, κατὰ τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ, αὐτή εἶναι πλέον «... ἡ πρόξενος τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν .. ἡ πηγὴ καί ἡ ρίζα τῆς ἀποθησαυρισμένης γιὰ μᾶς ἐλπίδος στοὺς οὐρανοὺς».

Στὴν πορεία τῶν αἰώνων, ἡ Παρθενομήτωρ, μέ τό οἰκουμενικό δώρημα τῆς ἐνεργητικῆς συμμετοχῆς της στό σχέδιο τῆς Θείας Οἰκονομίας, γιὰ τό γένος μας, γίνεται σύμβολο ἐθνικό καί ὁ εὐαγγελισμός της ἐθνική ἐορτή, πού ἀφυπνίζει τὴν μνήμη καί τό παρόν τῆς προαιρέσεώς μας, καθὼς καί τῆς ἐνεργοῦς συνεργασίας μας στή ζωὴ τῆς ἐλευθερίας.

Ἡ 25η Μαρτίου, γιὰ τοὺς χριστιανούς ὅπου γῆς, σημαίνει ἄγγελμα τῆς κοινωνίας μέ τόν Θεό, πού ἐδρεύει στό μήνυμα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, στό γεγονός τῆς ἐνανθρωπήσεως καί στήν ἐμπειρία τοῦ Ὑπερφυσικοῦ Φωτός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ.

Ἡ 25η Μαρτίου, γιὰ τό ἑλληνικό γένος, διατηρεῖ ἕναν παράλληλο πανηγυρισμό, αὐτόν τοῦ ἀγγέλματος τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας, ὅπως τόν συνεόρτασαν ὁ Παλαιόν Πατρῶν Γερμανός, οἱ Ὀπλαρχηγοί, οἱ Πολεμιστές καί ὅλος ὁ «καθήμενος ἐν σκότει» (Ματθ. 4, 16) λαός, κοινωνώντας τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, τελώντας Εὐαγγελισμό καί Πάσχα ταυτόχρονα, τερματίζοντας μέ ὄπλισμένη ἐμπιστοσύνη, στοῦ «Χριστοῦ τὴν πίστιν τὴν Ἁγίαν» μία Σαρακοστή τετρακοσίων καί πλέον χρόνων!

Ἐπιτρέψτε μου, Μακαριώτατε, καί σεβαστοί λοιποὶ ἀκροατές, ἐξ ἀφορμῆς αὐτῶν τῶν ἐορτασμῶν, νά ἀναφερθῶ διὰ ὀλίγου, στήν ὑπαρξὴ αὐτῆς τῆς εὐλογημένης Τεσσαρακοστῆς, ψηλαφίζοντας:

* Τίς προτυπώσεις πού διέπουν τὴν ζωὴ τῆς πίστεώς μας,

* Τό χαροποιό μήνυμα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐν μέσῳ περιόδου ἀσκητικῆς στερήσεως, προσευχῆς καί δακρύων,

* Μά καί τό θεολογικό νόημα τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας τοῦ 1821.

Ὅλη ἡ ἱστορία τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ εἶναι ἕνας ἀγώνας γιὰ τὴν ἐλευθερία.

Λέγει ο ιερός ψαλμωδός «*ἐπεβίβασας ἀνθρώποις ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, διήλθομεν διὰ πυρός καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχὴν*» (Ψαλμ. 65, 12).

Ἡ ἱστορία τοῦ λαοῦ Ἰσραήλ, εἶναι μία πορεία μὲ κατεύθυνση ἀπὸ τὴν σκλαβιά στὴν ἐλευθερία, διὰ μέσου πολλῶν καὶ βαρειῶν θλίψεων, ὡς πορεία διὰ μέσου πυρακτωμένης καμίνου καὶ ὑδάτων κατακλυσμοῦ.

Ἡ ἀρχέγονη κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου, ἀπεμπολεῖται, μετὰ τὴν ἀπομάκρυνση ἐκ τοῦ χειρῶν τοῦ Πλάστου.

Ἡ πτώση καὶ ἡ παρακοή πρὸς τὸν Θεὸ ἀπομακρύνει τὸν λαὸ Του ἀπὸ τὴν κοινωνία Του.

Ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ ἀποξενώνεται ἀπὸ τὴν ἐμπειρία τῆς ἐλευθερίας καὶ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἀποστασίας του τὴν συμμετοχὴ στὴν ἐπώδυνη ἐμπειρία τῆς σκλαβιάς.

Κατὰ τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Δαμασκηνό, τὸ πλάσμα ἐξήλθεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Πλάστου «*ἄκακος, εὐθύς, ἐνάρετος, ἄλυπος, ἀμέριμνος, πάσης ἀρετῆς κατηγλαϊσμένος*».

Ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ ἀγωνίζεται μέσα στὴν σκλαβιά.

Ἀγωνίζεται καὶ προσδοκᾷ τὸν «*ἰσχυρό*», τὸν «*θαυμαστό σύμβουλο*», τὸν «*Πατέρα τοῦ μέλλοντος αἰῶνος*», τὸν «*Ἄρχοντα εἰρήνης*».

Προσδοκᾷ τὸ δῶρο τοῦ Θεοῦ στὴν ζωὴ του, τὴν ἐλευθερία ἀπὸ τὸν Μεσσία.

Καὶ γιὰ τὸν μὲν λαὸ τοῦ Θεοῦ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, ὁ Μωϋσῆς προσφέρει τὴν ἐθνικὴ ἀπελευθέρωση. Γιὰ τὸν μὲν λαὸ τοῦ Θεοῦ στὴν Καινὴ Διαθήκη, τὸν νέο Ἰσραήλ, ὁ Μεσσίας Χριστὸς ὁδηγεῖ στὴν ὑπαρξιακὴ ἐλευθερία.

Τὸ μήνυμα τοῦ Ἀγγέλου στὴν Παρθένο Μαρία, προαναγγέλει στὴν ἀνθρωπότητα κατὰ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο Νύσσης «*τὴν ἐν Χριστῷ ἀπολύτρωσιν ὅστις ἐπέφερεν τὴν εἰς τὸ ἀρχαῖον τῶν πεπτωκότων ἀποκατάστασιν*».

Ὁ Προφήτης Μωϋσῆς, μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ Θεοῦ, ἀπελευθερώνει τὰ δεσμά τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

Ὁ ἐνανθρωπήσας Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀπελευθερώνει τὰ δεσμά τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό.

Μᾶς ἐπεξηγεῖ ὁ Απόστολος Παῦλος στήν Πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολή του «*Ἀδελφοί ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι ... ἐν ὄλω τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων, Χριστός δέ ὡς υἱός ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν*» (Ἑβρ. 3, 1 - 6).

Σέ διάρκεια σαράντα (40) χρόνων ὁ Μωϋσῆς «... ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ» (Ἰωάν. 3, 14), «δέδωκεν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ» (Ἰωάν. 3, 32), ὀδηγεῖ τὸν λαό τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν ἔρημο τῆς σκλαβιάς, στήν γῆ τῆς ἐπαγγελίας καὶ τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας.

Αὐτὴ ἡ πορεία ὑπῆρξε προεικόνιση τῆς νηστείας τοῦ Κυρίου στήν σαρανταήμερη παραμονή Του στήν ἔρημο. «... καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὴν ἔρημον ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδέν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις ...» (Λουκ. 4,2).

Αὐτὴ ἡ προτύπωση, εἶναι ἡ ἰδίου τύπου εἰκόνα, τῆς νηστείας τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς τοῦ Πάσχα, πού θέσπισε ἡ Ἐκκλησία μέ τὴν πατερικὴ παράδοση τῆς παθοκτονίας, παραβάλλοντας ἀλληγορικὰ τὴν φυσικὴ νομοτέλεια μέ τὴν γῆ τῆς ἐπαγγελίας.

Λέγει ὁ Κύριος στό κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιο «... ὁ γάρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστίν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδούς τῷ κόσμῳ ... ἐγὼ εἶμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς με οὐ μὴ πεινάσῃ ...» (Ἰωάν. 3, 33 - 35).

Ἡ πορεία τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, στήν Ἐκκλησία Του, εἶναι μία πορεία ἀναζητήσεως **τρόπου** καὶ ὄχι **τόπου**.

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ἀνοίγεται στό μέλλον του, ἀναζητώντας τρόπο βίου· δέν πορεύεται ὡς ἄτομο, ἀλλὰ ὡς πρόσωπο σέ κοινωνία μετὰ προσώπων.

Ἐνῶ γεννιόμαστε ὡς ὑποκείμενοι στήν φυσικὴ ἀναγκαιότητα - ἄς δοῦμε, τὸν ἐν αἰχμαλωσίᾳ λαό στήν Αἴγυπτο ταυτιζόμενο μέ τὸ ἀτομικὸ του θέλημα - καλούμαστε, ὡς νέος Ἰσραήλ, νὰ ζήσουμε ἐλεύθεροι, νικώντας τὴν φυσικὴ ἀναγκαιότητα καὶ τὴν ὑπαρξιακὴ σκλαβιά μας, ζώντας θυσιαστικά στό πρόσωπο τοῦ ἄλλου.

Τό μήνυμα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἀνοίγει τήν πόρτα στήν ἄλλη θέαση τοῦ ἑαυτοῦ μας.

Ἡ ἀλήθεια τῆς ἐλευθερίας γίνεται κοινωνήσιμη.

Βάζουμε τόν ἑαυτό μας στήν θέση τοῦ ἄλλου καί ὁ ἕτερος γίνεται ὁ ἑαυτός μας.

Γι' αὐτόν τόν λόγο, ἐν μέσῳ τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ὅπου ἡ Ἐκκλησία γίνεται «*Σκηνῆτις*», σέ μία περίοδο περισυλλογῆς, αὐτοκριτικῆς, μετανοίας, αὐτοσυγκεντρώσεως, προσευχῆς, ἀποχῆς καί ἀποσυμφορήσεως, **πυργώνεται στό πρόσωπο τῆς Παναγίας μας ἡ ἐμπειρία τῆς θεμελιωμένης ἀγάπης, τοῦ Ἐσταυρωμένου καί Ἀναστημένου Κυρίου.**

Οἱ προτυπώσεις τῆς Θεοτόκου, ὑπάρχουν ὡς ἀφθονίες διδαχῆς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης περί τοῦ προσώπου της: «*Ράβδος Ααρών*», «*Κιβωτός Νώε*», «*Σκηνή Ἀβραάμ*», «*Χρυσή Στάμνα*», ἐκ τῆς ὁποίας κατά τόν Ἅγιο Ἰγνάτιο τόν Θεοφόρο ὁ παλαιός Ἰσραήλ ἄν καί ἔφαγε τό μάννα ἀπέθανε, ὁ Νέος Ἰσραήλ, τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας, κοινωνώντας δέν πεθαίνουμε, διότι εἶναι φάρμακο ἀθανασίας καί ἀντίδοτο τοῦ μή ἀποθανεῖν, «*Πλάκες Δεκαλόγου*», «*Ὀλόφωτος Νεφέλη*», «*Πύρινος Στύλος*», «*Ὅρος ἀλάξευτον*», «*Ἐπτάφωτος λυχνία*», «*Βάτος πού φλέγεται, ἀλλά δέν κατακαίγεται*» ... «*ἡ κατ' ἀνατολάς Πύλη*» καί «*ἡ Κόρη τοῦ Βασιλέως*».

Μέ αὐτή τήν προσμονή τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, στήν πορεία τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας, μέ τό θυσιαστικό βίωμα αὐτῆς τῆς παραδόσεως, τῆς σαρακοστῆς καί τῆς ἀναστάσεως, στό βάθος τῆς συνειδήσεως τοῦ ἔθνους μας, πού ζοῦσε ἑνωτικά ὡς ἱστορική προτύπωση τήν σαρακοστή καί τό πάσχα του, βρίσκεται κατά τήν ταπεινή μου σκέψη, τό θεολογικό περιεχόμενο τῆς ἐξόδου τῶν ἐλεύθερων πολιορκημένων τοῦ 1821.

Ὅποιοσδήποτε σεβαστές συγκυρίες, δέν γίνεται νά ἐξισωθοῦν μέ τά ἱστορικά γεγονότα καί νά διαφοροποιήσουν τόν πυρήνα τοῦ ἐθνικοῦ εὐαγγελισμοῦ.

Ἡ γενιά τοῦ 1821, συμπορεύθηκε μέ τά πιστεύματά της.

Ὅπως ἀναφέρεται στό μήνυμα, τῆς ἐθνικῆς διακηρύξεως πρὸς τίς εὐρωπαϊκές δυνάμεις, λίγο πρὶν τὴν Ἐθνεγεροσία, «*Ἡμεῖς, τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος τῶν χριστιανῶν, βλέποντας ὅτι μᾶς καταφρονεῖ τὸ ὀθωμανικὸν γένος, καὶ σκοπεύει τὸν ὄλεθρον ἐναντίον μας, πότε μ' ἕνα, καὶ πότε μ' ἄλλον τρόπον, ἀπεφασίσαμεν σταθερῶς ἢ νὰ ἀποθάνωμεν ὅλοι ἢ νὰ ἐλευθερωθῶμεν*».

Τὸ φλάμπουρο τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ '21, ὡς ἱστορική προτύπωση τοῦ ἀγγέλματος τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀνοίγει τὸ μέλλον τῶν προγόνων μας μέ βεβαιότητα.

Ἡ βάρβαρη ὑποδούλωση καὶ ἡ σκληρὴ σκλαβιά, δέν μπόρεσαν νὰ σταματήσουν στοὺς αἰῶνες τους, τὴν γονιμοποίηση τῆς «*καλῆς ἀγγελίας*», δίνοντας νέφη νεομαρτύρων καὶ ἡρώων, πού στήν πορεία τῆς πίστεως βρῆκαν ἀπαντοχὴ στήν πορεία τῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ ἱστορικοῦ τους χρέους τῶν σκλαβωμένων Ἑλλήνων.

Ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐλευθερίας γιὰ τὴν γενιά τοῦ 1821 ἀπέκτησε καθολικότητα μέσα ἀπὸ τὴν κοινωνία τῶν προσώπων τους, ἡ ὁποία γαλουχήθηκε, ἐνίοτε σιωπηλά, ἐντὸς τῆς κοινωνίας τοῦ Θεοῦ, τῆς Παναγίας καὶ τῶν Ἁγίων.

Ὁ ἱερός ὑμνογράφος λέγοντας «*Σήμερον χαρᾶς εὐαγγελία· παρθενικὴ πανήγυρις· τὰ κάτω τοῖς ἄνω συνάπτεται· ὁ Ἀδάμ καινουργεῖται ... Ἄγγελος λειτουργεῖ τῷ θαύματι· παρθενικὴ γαστήρ τὸν Υἱὸν ὑποδέχεται ...*» (Δοξαστικὸ Ἐσπερινοῦ Ἐορτῆς), ἀφθαρτοποιεῖ στήν ψυχὴ τὴν καθολικὴ ἐπιθυμία ἐναντι πάντων γιὰ ἀνάσταση τοῦ γένους τῶν Ἑλλήνων.

Ὁλοκληρώνοντας τίς σκέψεις μου, ἐπιτρέψτε μου νὰ ἀναφερθῶ στήν συνεχιζόμενη πορεία τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, σέ ὅλους ἐμᾶς, στό παρὸν μας.

Τὸ ἱστορικὰ πρόσφατο παράδειγμα τῆς ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 καὶ ἡ ἀποκήρυξη τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας εἶναι ἕως τώρα ἕνα ἀκόμη ὑπόδειγμα στήν πορεία μας ὡς λαός τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν ἐν Χριστῷ ἐλευθερία, μετὰ ἀπὸ τὴν τυραννία τῆς Αἰγύπτου καὶ τὴν ἀθλιότητα τῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας.

Μακαριώτατε,

Ἐσεῖς, γνωρίζετε καλύτερα ἀπό ὄλους ἐμᾶς, τό διακύβευμα τῆς σημερινῆς ἐποχῆς.

Γι' αὐτό ἐμπνευσμένα παρακινεῖται τήν ἱστορική μελέτη, μέ τήν πραγματοποίηση τῶν δέκα (10) Συνεδρίων γιά τήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821, ἕως καί τό ἔτος 2021.

Τό διακύβευμα μετά 193 χρόνια, εἶναι γιά τόν χριστιανό καί γιά τόν Ἑλληνα, οἱ ἀξίες πού διέπουν καί νοηματοδοτοῦν τήν ζωή του.

Ἡ ἐπιλογή τῆς ζωῆς μας πρός τό μέλλον, δέν ἐπιτρέπεται νά γίνει μέ ὄρους ἐνός νεκροῦ παρελθόντος, ἀλλά μόνον μέ ἀνάλογες καθοριστικές ἀξίες τοῦ μέλλοντος.

Τό παρελθόν μας δέν ὑπῆρξε ποτέ νεκρό.

Οἱ νεκροί τῆς πίστεώς μας καί τῆς Πατρίδος μας, ἐπανανοηματοδοτοῦν τό ἀξιακό μας περιεχόμενο, μιᾶς καί πάντοτε οἱ ἀξίες τοῦ Γένους μας προσέφεραν ἀνοιγμα ψυχῆς, προσέφεραν ἀθανασία.

Ἐάν «*πήραμε τήν ζωή μας λάθος καί ἀλλάξαμε ζωή*», ἄς γνωρίζουμε ὅτι οἱ μεγάλες κρίσεις - ὅπως αὐτή πού διερχόμαστε - δημιουργοῦν εὐκαιρίες μετανοίας μέσα στήν ἀπελπισία καί δείχνουν τήν ἐδραία ὑποδομή τῆς ἐλπίδας, πού, παρὰ τά φαινόμενα, μᾶς κατέχει καί τήν κατέχουμε.

Σᾶς εὐχαριστῶ

Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Ἀντωνίου-Τριανταφυλλίδης